

Előfizetési díj

Vidékre postán vagy helyben házhoz
hordva:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy hóra helyben	1 „

Vidékről egy hónapra előfizetést nem fogadhatunk.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:

Összesen hasábozott gármond sor 6 kr. 4 s
Helyi díj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb
és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt
nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelék Alajos (Wollzeile 22) Hansen
Stein et Vogler
Wien
Wallfischgasse nr. 10.

Nyitltéri csikkok
gármond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállítás:

Belső-farkasutca 17. szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

Az értékes cikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adhatók vissza.

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET“

politikai és közgazd. napilap

1873-dik évi folyamára.

A „KELET“ előfizetési ára:

Egy évre	12 frt.
Félévre	6 frt.
Negyedévre	3 frt.
Egy hóra	1 frt.
Egyes szám ára	5 kr.

A lap szétküldésénél előforduló zavar kikerülése tekintetéből vidékről 1 hónapra előfizetést nem fogadhatunk el.

Az előfizetés pénzek, legcélszerűbben postai utalvánnyal, kiadó Stein János könyvkereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

A „KELET“ kiadóhivatala.

Kolozsvár, 1873. március 14.

Δ Az adófizetés bizonyos egyik legfontosabb momentumai az állam-életnek s a gyakorlati eszélyt erős próbára teszi, hogy minő megoldását tudja e nagy horderejű kérdésnek létrehozni.

De a megoldásnak természetesen mindegyik, a hol egészséges viszonyok közt élnek a pártok, a hol eszmék, gyakorlati elvek és nem érzelmek vagy szenvedélyek emelnek választófalat a pártok között, szükségképp a körül kell forognia, hogy minő eljárás módok nyújtanak nagyobb előnyt az államnak és a polgároknak; miként jár kevesebb terheléssel, a nagy egészet tekintve a megadóztatás s mennyire igazságosan vannak az adófizetés terhei az állam különböző tényezői között felosztva.

Csak nálunk lehet példáját találni annak a szerencsétlen állapotnak, hogy nem ezen kérdések szerint akarnának némelyek ez ügyben határozni, hanem előítéletek után indulva, az értelmetlen tömeg érzelmait vonják bele a vitába, azok fölkeltését használva föl álláspontjuk mellett argumentum gyanánt.

A költségvetési viták megint fölszínre hozták a dohány-monopolium kérdését s ime ötödször, vagy hatodszor kellene megérnünk, hogy mindig ugyanazon argumentumok (?) elantolásával vélik a gyöngébbek a gyöngébbe-

ket a maguk részére hódítani; mert hisz a dohány-egyedáruasság nálunk „német“ találmány, hogyan lehetne tehát jó?

Hazánk tulajdonilag földmivelő és baromtenyésztő ország s a nemzetgazdasági eszély természetesen a legfőbb kereseti források lehetőségek kiaknázását kell hogy minél inkább megkönnyítse s meg egyszerűsítsa azt is, hogy a mindennapi élet elkerülhetetlen szükségletei telhetőleg hozzáférhetőkké tétessenek azokra nézve is, a kik magok, mint termelők, nem szerepelhetnek.

Ezért, míg egyfelől kétszer meg kell fontolnunk, a míg a föld adóját csak a legkisebb mértékben is alteraljuk és emeljük, addig viszont lehetőleg apasztanunk kell az oly tárgyak megadóztatását, melyek nélkül élni nem lehet. Anglia nem nyúl soha a földadóhoz, ellenben mind újabb, meg újabb indirect adókat hozott be, valahányszor új jövedelmi forrásokra volt szüksége, s viszont lehetőleg alább szállította a gabnát és húst terhelő rovatat, hogy így minél könnyebbé tegye polgáira nézve a megélhetést.

Egyáltalán mindig előnyösebb az adófizetőre nézve, ha adóját nem direct, hanem indirect uton róhatja le s legkivált nálunk, hol a direct adó kulcsa nem a jövedelem, hanem a föld területe és approximativ megszabott minősége. Ennek folytán számtalan az eset, hogy oly földért fizet a gazda adót, mely után semmi hasznát nem lát s esetleg olyanért nem vagy csak nagyon csekély mértékben fizet, a melyből tetemes hasznát húz. Mert a szükségképp csak hosszú időközökben ismételtető földbeeslés, a mellett, hogy roppant kiadásába kerül az államnak, hozzá teljesen igazságos alig lehet s kivált nálunk, hol a hitel- és közlekedési viszonyok gyökeres átalakulása folytán rendkívüli fluctuációknak van az érték kitéve.

Ha azonban minél több alakul indirect adó nem hozatik be: majdnem tökéletesen bizonyossá válik, hogy mindenki épen azon arányban járul az állam terheinek hordozásához, a mely őt — a hasznát folytán — megilleti s kivált, ha az indirect megadóztatásnak még az az előnye is megvan, hogy nem nélkülözhetetlen cikket terhel, mint például a húst, hanem valódi luxus-articulat: ez esetben a lehető legigazságosabbnak nevezhető. Ezért vagyunk mi, bár szintén dohányzók, feltétlen barátjai a dohányadónak, mert a ki nem akarja fizetni, ment lehet tőle, s előttünk nem az a kérdés, hogy a „német“ hozta-e be közénk, mert ha be nem hozta volna, magunknak kellene azt megtennünk, hanem az, hogy miként lehet minél kevesebb költséggel minél több jövedelmet kivenni belőle.

Az az értelmetlen zaj tehát, mely nem a dolog érdemét nézi, hanem népünk előítéletei-

cia és német lapok versenyeznek egymással a leghosszabb és részletezőbb leírásokban. Ezen leírások legjobbika az, mely a „Publiciste“ tárcájában jelent meg Guibert-től. Az író állítása szerint ezen egész ünnepélyt mesének lehetne tartani, ha még azután is sokáig a használt gépeket és állványokat nem lehetett volna látni. E cikkből átvesszünk mi is néhány adatot, hogy az olvasó meggyőződhessék a Roswalde-n történt csodákról. A vendégek megérkezése után, a társaság különféle frissítőt vett magához, s azután a kertbe ment Hoditz római tógában követé vendégeit. Egy réten, kristály-tiszta csermely partján, juhászok és juhászok feküdtek, kik a királyt bájos dallamu pásztor-dalokkal üdvözlék, mialatt egy szép Apolló barmait a parton legeltetve s egy tölgyfához támaszkodva fuvolájából a legolvadékonyabb hangokat csalta ki. Pán, a pásztor-isten, megjelenik, s mindenütt örömradiással fogadják. Bájos erdei nymphák, faunok és satyrok jönnek elő az erdő homályából, s a juhásznőkkel együtt művészies táncra kelnek. Ezalatt némely helyen megnyílik a föld, s ragyogó vizsugár száll fel belőle. Egy halmat elhagyva, árnyékos völgy tűnik fel. Itt vannak a papnők, hosszú fehér köntösben, homlokukon babér és tölgykoszorúval az isteneknek való áldozat-hozattal foglalatossá. Majd sötét tölgy-erdő látszik a bámoló vendégek szemei előtt, melyben tekervényes utakon egy druidatemplomhoz érnek, mely körül a druidák laknak kicsiny, fahéj fedett házakban. A király megérkezése kijönnek házaikból, s dicső énekeket énekelnek.

nek hizelegve még fokozza azokat s a szenvedélyek fölkeltését használja argumentum gyanánt, neveltség és lelkiismeretlenségként tűnik föl előttünk.

Sokkal inkább szeretnők, ha a jövedelmi adónak minden irányban érvényt tudna az állam szerezni, mert ezen czim alól épen azok bajnak ki a legarczátlanabb módon, a kik leginkább bírnák az adó terheit hordozni: a nagy tőke birtokosai. A földbirtokos, a tisztviselő, a kis iparos, a háztulajdonos, a pénzintézet, a szesz- vagy cukor-gyáros mind kétségellenőrizve van, hogy az államot meg ne rövidítse: de a nagy tőke majdnem egészen kisklik az adó-kivető kezeiből.

E kérdés helyes megoldása fogja adóügyünk reformátorának találékonyságát igazán megpróbálni s azok, a kik a dohány igazságos megadóztatásaiért oly éktelen lármát csapnak, sokkal jobban tennék, ha ez ügyben szolgálnának jó tanácsaikkal.

Itt, az igaz, frázissal nem lehet sokra menni . . .

— Képviselői körökben mint a „P. N.“ írja élénk agitatio indult meg az adótörvényjavaslatok és nevezetesen a személy s kereseti adóról szóló törvényjavaslat ellen. A Deák-pártból többen e javaslat ellen nyilatkoztak, melyet a baloldal is ellenez. Így e javaslat soha igen kétséges. Hírlik hogy a kormány e javaslatok kérdését közelebb cabinet kérdésül jelenti ki.

— A képviselőház utóbbi ülésein a következő tétel szavaztatott meg:

Honvédelmi ministerium. (Folytatás.)
Pénzübeli illetékek, elhelyezés, élelmezés és lövéség 4,655,749 forint. Ruházat és felszerelésére 457,524 frt. betegápolási költségekre 78,751 frt. Töltények beszerzésre 611,756 forint. Pótlovazás 185,141 frt. A rendkívül szükséglet: Ruházat és fegyverzet 25000 gyalog és 2000 lovas emberre Jármevekre és lövészszámokra 84,000 frt. Alapítványokra 4666 frt. Előfogatási pótlékra 34,724 frt.

Pénzügyministerium. Központi igazgatás 877,420 frt, 9238 frttal kevesebb, mint tavaly. Közp. állampénztára 65,365 frt, pénzügyi igazgatóságok 1 millió 377,345 frt, 22,379 frttal kevesebb mint tavaly, a zágári állampénztár 14,829 frt, pénzügyi feltételekre Horvát-Szlavonországban 87,326 frt, ideiglenes telekzetre ugyanott átalánképp 12,577 frt. Az adóhivatalokra 1,619,776 frt, az adó- és vámországra 2,549,980 frt, a tavalyinál 40615 frttal kevesebb, a jogügyi igazgatóságra 36,011 frt, tavalyinál 15,450 frttal kevesebb, a horvát-szlavonországi pénzügyi törvényszékekre 2200 frt.

Az állandó cataster: 648,749 frt, a tavalyinál 4251 frttal kevesebb. A selmeczbányai bányászat, és

Tovább, az erdő vége felé, márvány-oszlop látszik, Hermann, Cherusk fejedelemnek szentelve ezen fölirattal: „Varus, add vissza legioimat“. Az ország talapzatánál földalatti forrásból, Németország folyói bugyognak elő. Folyásukat követve, a hesperidák kertje tűnik fel, mely nemcsak az istenek szobraival, hanem élő istenek és istennőkkel is be van népesítve, kik a görög mythologia legkülönbözőbb jelenetei tüntetik elő a magas vendégeknek. Ezen kerten túl városka látszik, melynek csinosan épült házai alig 4 láb magasak; ez ábrázolja Miledo-t, a gnómos mesés országának fővárosát. A piacon épen vásár van, s a liliput-emberkéik mindenféle élezes beszéd által igyekeznek portékájuknak nevét szerezni. Szorosan e mellett egy másik téren egy csoport nagyfejű, pupos és görbelű törpe mutatja tréfás gyakorlatait. A gnóm-városból a kínai kertekbe lehetne átmenni, melyekben zubatagok és szökőkutak, patakok és tavaszkák igen nagy számmal, s a legkülönbözőbb alakban voltak láthatók. Egyik tóban Neptunt lehetne látni, tritonok és nereidáktól körüvezett székében, háromágú szigonyt tartva kezében, melyből három óriási vizsugár szökkel fel. Egy másik tó partján virágokkal ékített csónakok vártak a királyra és környezetére. A csónakozás alatt bájló tengeri nymphák uszáltak azon csónak körül, melyben a király ült, s dicső énekeket zengének neki.

A szomban levő parton Daphne majorja állt, aranyozott termékekkel. Ott arkádiai öltözetű szép lányok börtök a vendégek között gyümölcsöt és

erdészeti akadémiára 64.169 frt, dologi diadásokra 61.022 frt.

Az egyenes adók rendes szükséglete 595,000 frt, rendkívüli szükséglete gyanánt 200,000 frt. az egyenes adók fedezete 63.894,891 frt. A fogyasztási adók beszédségi költségére 233,335 frt, fedezet 14 millió 549,000 frt. A határvám bevétele gyanánt 3,156,000 frt, kezelési kiadásokra 366,708 frt, s rendkívüli szükségletre 800,000 frt, a bályeg kezelési költségeire 106,356 frt, a fedezetre e czim alatt 5.125,000 frt. a jogilletékek szükségletére 52 ezer 675 frt, fedezetre 11.029,130 frt. A díjakból a fedezet 840,800 frt. A fémjelzés szükségletére 11, ezer 996 frt. fedezetre 26,999 forint, az ut-bírdám szükségletére 1000 forint fedezetre 49,793 forint. A dohányjövődék szükségletre 11.581,474 frt, mely összegből azonban levonandó az osztrák pénzügyminisiterium részére beváltott dohánylevelek értéke 3 millió 148,400 frt, rendkívüli szükségletre 70,000 frt. dohánygyártásra rendes szükséglet gyanánt 2 millió 775,808 frt, rendkívüli szükségletre 185,000 frt, dohányeladásra 1.215,400 frt. Fedezet a dohányjövődék czimén 26,976,525 frt, a lottójövődék szükségletére 1.907,200 frt, fedezet 3.007,623 frt. A sósó-jövődék szükségletére 3.813,492 frt. fedezet 14.671 ezer 645 frt. Az állampénztárak ügyességeinek és igazgatóságainak szükségleteire 413,300 frt. Az állampénztárak kiadás a rendes szükségletnél 1.741 ezer 570 frt, a rendkívüli szükségletnél 304,383 frt. Az államerdőknél 15 rendes kiadás 9.646,873 frt. rendes bevétele 14.411,078 frt.

A rendkívüli kiadásokra 971,700 frt. A bányászatra és pénzverésre kiadás gyanánt 14,071,198 frt, bevétel gyanánt 13.678,251 frt. a bányagazgatóságoknál kiadásra 400,770 frt, bevételre 192,811 frt. a fémhánya-műveknél kiadásra 5.369,257 frt, bevétel czimén 2.624,512 frt, fémbevétele hivatalokra bevételre 999,398 frt, és kiadások 1,012,958 frt, a kőművesi pénzverde czimén: bevételre 4,624,602 frt, kiadások 4,618,652 frt, Az agio nyeremény czimén bevételre 215,200 frt, kiadások 430,140 frt, A diósgyőri kőszénbányák kiadásra 299,123 frt, bevétel 302,703 frt, a silvölgyi kőszénbánya bevétel 1.012,500 frt, kiadás 1.172,534 frt. a vörösvágásdubniki opálbánya bevétel 13,282 frt, kiadás 1680 frt, sótermelésre 2.439,192 bevétel s ugyanannyi kiadás. A bányászat szükségletére 469,288 frt, rendes, 544,100 frt rendkívüli.

Az állampéletek bevétele 29,500 frt, kiadás 32,872 frt, a pécsi állampéletek átalakításának befejezésére 16,000 frt, az államvasutak és a gép- és kocsigyár jövedelmére 3,329,103 frt, az ingó állampénztár bevétele 477,810 forint, államjavak eladásából 1.275,590 frt, különféle kiadások czimén 127,367 frt, a vajdahunyadi vár helyreállítására 50,000 frt, a vasuti kamathbiztosításra 11,000,000 frt, a földadó ideiglenes szükségletére 19,200 frt, a kincstári birtok közötti földterületek megvételére 50,000 frt, a Ferencz-csatorna építésére 700,000 frt, a határőrvidék közegeinek illetményére 37,000 frt, a

tejet körül. Ennek végeztével trombita szó és dob-pörgés adott jelt, hogy az ebéd készen van, mire a vendégek a kastélyba tértek. Az étterem előcsarnokában a király nagy meglepetéssel vett észre az istenek szobrai közt egy márvány-csoportozatot, mely őt és József császárt ábrázolta, a mint az Erinnyak egyikét lábakkal tapodva, egymást átölve tartják. A terembe lépve fiatal emberek és leányok éneke által lőnek a vendégek üdvözlő. A dalnak szövegét, melyet elénekelték, maga Hoditz írta, s így kezdődik.

„Vivez, vivez, prince admirable,
Toujours content et sans souci.“
E dal bájos, szívreható melódiája annyira megtetszett Frigyesnek, hogy egy katonai indulót készített belőle, mely a porosz ezredeknek sokáig kedvencz darabja volt. Virágokkal ékített gyermeknek és leányok, 6-görög öltözetben szolgáltak fel az ebédnél, s nyújták a legtrikább és finomabb ételket és a legdrágább borokat a vendégeknek.

Ebéd végeztével földalatti hűvös barlangokban pihenték ki magukat az urak. Este előadás volt a színházban, mely alkalommal több híre gei jelene után Balschitz darabja is színre került, s az igent művészi és ügyes gépezet annyira meglege a királyt, hogy kinyilatkoztatá, miszerint még a berlini opera színházban sem látott olyant.

Folyt. köv.)

tiszti fizetéseket visszafizetésére 46,000 frt, külön-
 éle bevételek gyanánt 347,227 frt, rendkívüli bevé-
 telek címén 7,379,530 frt, nyugdíjakra 1,133,806
 forint.

Közös függő adósság kezelési költségeire 129,
 ezer 600 frt, a földterhermentesítési adósságok és
 örökösök címén 17,179,423 frt, a szőlődezsma
 váltásai alap címén kiadásra 2,831,682 frt, bevé-
 telre ugyanannyi, sorsolási kölcsön címén kiadásra
 4,447,104 frt, bevétel gyanánt 9,478,444 frt, a gö-
 möri vasúti szőlővel kölcsön címén bevételekre és
 kiadásra 3,060,945 forint, pénztári műveletek cí-
 mén bevételre és kiadásra egyenlően 3,148,400
 forint.

— A házszabályok átvizsgálására kiküldött
 bizottság a cloturet a következő lényegesen módo-
 sitott szerkezetben fogadta el.

„Ha tanácskozás alatti tárgyban a szónyegen
 levő indítványok egyike mellett már 20 tag szót
 50 tag a vita berekesztését indítványozhatja, ily in-
 dítvány azonban nem adathatik előbb be, míg a szó-
 nyegen levő indítványokhoz 20—20 tag szólan
 kíván.

A berekesztést kívánó indítvány aláírói csak a
 benyújtáskor az ülésben jelen levő képviselők le-
 hetnek.

E felett a ház egyszerű felállás általi szava-
 zással határoz.

Ha az indítványt a többség elfogadja, a szó-
 nyegen levő tárgyletti vita a következő ülésben még
 folytatódik, s ennek végzetével bezártnak tekintendő,
 s csak a zárbeszédre jogosultak szólhatnak még.”

— Az országgyűlés első ülésszaka, a „P.
 Lloyd“ szerint, a nagy héten, szerdán vagy csütör-
 tőken (ápril 8—9) fog befejeztetni. Közvetlenül hus-
 vét után megnyitják a második ülésszakot, és ennek
 azonnal előterjesztetik az 1874-diki budget. Hogy
 vajjon a költségvetést elnapolása előtt tárgyalja-e
 még a ház, az kétséges. Kíváncsok volna, hogy meg-
 történjék.

A földadó szabályozásáról

szóló törvényjavaslat.

(Folytatás.)

IV. Fejezet. Végrehajtási eljárás.

57. §. A földrészteltek osztályokba sorozása a
 becsőbiztos felügyelete alatt álló sorozó küldöttségek
 által eszközöltetik.

A sorozó küldöttség áll egy, a katasteri igaz-
 gató által kinevezett, s egy a járási bizottság által
 választott tagból.

Egy becsőjárásban és egy becsőbiztos felügye-
 lete alatt rendszerint három sorozó küldöttség ala-
 kittatik, és ehez képest a becsőjárás ugyanannyi
 szakaszra osztatik.

58. §. Az osztályba sorozás a helyszínen tör-
 ténik.

Egy katasteri holdig terjedő földrészteltek ha-
 bár talajminőségük különböző is, egészben azon osz-
 tályba sorozatnak, melybe térfogatuk nagyobb része
 tartozik.

Egyéb esetekben a különböző talajminőségű
 földrészteltek külön sorozandók.

Az ideiglenes adómentességgel (6. §.) bíró föld-
 részteltek szintén sorozás alá esnek.

A sorozat eredménye a katasteri telekkönyvbe
 és a birtokívekbe beiktatandó.

59. §. Ha a küldöttség tagjai valamely föld-
 résztel sorozására nézve meg nem egyeznek, a becső-
 biztos határoz.

60. §. A sorozás napja az egyes községeknek a
 küldöttség által előre tudt adandó, s a községben
 oly czélból, hogy az érdekeltek birtokosok a sorozás-
 nál jelen lehessenek, közhírré teendő.

A községbeli előjárás köteles a sorozásnál
 megjelenni és a szükséges felvilágosításokat a sorozó
 küldöttségnek megadni.

61. §. A becső biztos a sorozás eredményét
 községben közzéteszi s a munkát a járási bi-
 zottságnak bemutatja.

A járási bizottság a sorozási munkákat
 vizsgálat alá veszi és azok felett határoz.

62. §. A járási bizottságban megállapított ka-
 tasteri telekkönyvek és birtokívek a járásban fekvő
 minden községnek megküldetnek, és a községi elő-
 járás azokat a község házában megtekintés végett
 kiteszi, egyszersmind a helyi szokás szerint közzé-
 teendő hirdményben a községi földbirtokosokat fel-
 hívja, hogy netalán felszólalásait a hirdmény
 közzétételét követő hat hét alatt a községi előjáró-
 ságnál jelentsek be.

Ezen határidő a becső biztos által naptár sze-
 rint a járás minden községeire nézve egyenlően sza-
 bandó meg.

A községre kitért sorozási munkák ép-
 ségben és tisztán tartásáért a községi előjáróság
 felelős és az ebbeli mulasztása miatt netalán szük-
 ségessé válható munkajuttatás költségeit viselni tar-
 tozik.

(Folyt. köv.)

A gör. szert. egyház szükségletei.

(Gozman János képvis. beszéde a ház mart. 3-diki
 ülésében.)

T. ház! Én jelenleg sem a polgári, házasságról
 sem a vallásos szabadságról nem beszélek; mert
 azt ide tartozónak, időszertinek nem tartom. Ne-
 kem csak egy-két kérdésre nézve vannak szertény
 észrevételeim, a mennyiben azok a görög szertatásu
 egyházi szükségleteket tárgyalják.

A görög szertatásu országosan elismert hit-
 felekezetek, a 48-iki XX. törvénynek az akkori ren-
 di törvényhozás örökre ragyogó ékítményének kö-
 szönhetik, hogy a vallás-sz. közoktatási miniszter
 ur költségvetésében, 99-ezer a gör. cath. és 100
 ezer a gör. kel. egyház szükségének fedezésére, azon
 kívül 4 ezer forint a brassói román gymnasium ja-
 vára van előirányozva.

Nem szabad kételkednem, hogy a vallásügyi
 miniszter ur az egyházi czélokra előirányzott 199
 ezer forintot az állam pénztárából hiánytalanul ki-
 szolgáltatja, az is kétségtelen: hogy ezen összeg
 — ha egy részről a g. kath. román és ruthen, más
 részről a gör. kel. román és szerb egyházi szükségekre
 fordítatik: oly csekélységre olvad le, hogy a
 legégetőbb szükségek enyhítetlenül maradnak. Mind
 azon által hazánk jelen pénzügyonai közt szót sem
 merek emelni ezen egyházi szükségletek enyhítésére
 előirányzott összeg felemeléséért, hanem tekintve
 a hitfelekezeti segélyezés országos nagy fontosságát,
 a szegény falusi papok, és tanítók égbe kiáltó nyomó-
 ruságát, s a szomszéd Ausztriának azon dicsegetes
 példáját, hogy éppen jelenleg nagy gondot fordít a
 szegény papok segélyezésére: azon reményemnek adok
 kifejezést, hogy a t. vallásügyi miniszter ur legkö-
 zelebbi költségvetésében sokkal kedvezőbbben fog
 gondoskodni a görög szertatásu egyház szolgálata
 és tanítóinak segélyezéséről.

Hogy pedig a törvényhozó testület, s az ország-
 gyűlési képviselők kellőleg megtudhassák a valódi
 szükségeket, és a pénznek hová lett fordításáról ma-
 guknak biztos tudomást szerezzenek: nagyon ér-
 szerűnek látnám, hogy a t. vallásminiszter ur a já-
 ró költségvetést megelőzőleg, egyház megyénket tar-
 tandó gyűlések által határozatná meg; mind a szük-
 ségeket, mind pedig az azokra megkívántatott össze-
 gek mennyiségét. Mert a g. sz. egyház szükségét
 nem a tömjén, vagy egy két könyv hiánya képezi,
 hanem a papok és tanítók szegénysége, és minden
 javadalom nélküli állapota.

A consistoriumoknak, a szentszéki tisztviselő-
 nek az érintett összegekből kijutó segély hasznos
 ugyan, igazságos, és méltányos, mert ők valóságos
 végrehajtói a törvénynek, s a kormány rendeletei
 nek, ők hivatalos közegek, kiktől az ország szolgál-
 tatot fizetés nélkül nem kívánhat. De mit ér mind
 ez, ha a szegény papok s tanítók nagy szük-
 séget szenvednének, s e miatt hivatásuknak meg
 nem felelhetnének, a népet felvilágosítás, a növény-
 kért oktatás nélkül hagyni kénytelenek? Valóban,
 ha meggondoljuk, hogy a különben ép, erős, egész-
 séges országtest nem haladhat kívánsága szerint,
 míg egyik tagja szülő betegségekben szenved: nincse
 az ország nagy kárára a nagy román tömegek el-
 maradása: a mivellégtől és haladástól.

A consistoriumok igenis segélyezendők, de nem
 mint hitfelekezeti közegek, hanem mint a kormány
 közegei, a lelkesek s tanítók az 1848-diki XX-dik
 törvény szerint, mint a hitfelekezeti gépezet moz-
 gatói.

Mi a brassói gymnasium javára előirányzott
 4000 frtot illeti, világos, hogy ezen csekély összeg
 a román hitfelekezeti iskolák szükségét ki nem elé-
 giti; mert a brassói gymnasium távol esik a ház-
 ban elszórt, s mivelődségi szempontból sokkal több
 gymnasiumok, realiskolák és tanító-képezdekre szo-
 rult nagy román tömegektől. De e részben vigasztal-
 lásomra szolgál a pénzügyi bizottság nagy becsű ha-
 tározati javaslata, mely azt mondja, hogy a népne-
 velésre előirányzott 990 ezer forintból leginkább azon
 vidékek segélyezendők, melyek iskolákkal éppen nem
 bírnak, s melyek a földhöz ragadt szegénységük mi-
 att, az állam közvetlen segélyére vannak utalva. Ha
 ez tekintetbe vétetik: akkor a románok mint a ha-
 zában a legelmaradottabb s legszegényebb polgárok,
 az előirányzott összegből jelentékeny segélyezésre
 számíthatnak. Most visszatérek a brassói román gym-
 nasium javára előirányzott 4 ezer forint kérdésére.

Az hiszem, t. ház! ezen segélyt a brassói hit-
 felekezetiek hálás köszönettel fogadják; de fájdalom
 t. ház! hogy ezen, már egyszer megszavazott
 400 frtnyi összeg visszatartott azért, mert a val-
 lás- és közoktatási miniszter ur azt mondá, hogy
 ezen pénznek kiadása, a tanároknak a miniszter
 által történendő kinevezés feltételével van összekötve.
 Tudom, t. ház! hogy az állam-intézetek tanárainak
 kinevezetése, az állam miniszterét illeti; azt is igen
 jól tudom, hogy sem a volt, sem a jelenlegi mi-
 niszter a brassói hitfelekezetnek ezen tanári kineve-
 tetés által szándékos rövidséget okozni nem akar-
 tak. De tekintve a hitfelekezeteknek törvény által
 biztosított függetlenségét; az 1848. XX. törvény-
 rendeletet, mely a segélyezést feltétlenül kiadatni
 kívánja; tekintve, hogy a hitfelekezetek a hazának
 soha kárára nem voltak: azt hiszem a kinevezési
 gondoskops s ennek feltétele nemcsak felesleges,
 hanem az illető hitfelekezet, s a gymnasium hala-
 dását valóságos gátló akadály. Ezért kénytelen volt

a brassói gymnasium a segélyezést el nem fogadni

De midőn a felelős miniszter a nemzetiség a
 törvény 26. §-a szerint felügyeleti joggal bír a hit-
 felekezetiek felett is midőn a haza ellen irányzott
 mindent törekvést a szónok kerülhet: akkor való-
 ban nem szorul a kinevezést veszt.

Külföldi szemle.

Kolozsvár, márt. 14.

A spanyol kormány a nemzetgyűlés feloszlatá-
 sa és egy alkotmányozó cortes egybehívására vonat-
 kozólag következő tvjavaslatot terjesztett be a cor-
 tesnek:

1. A nemzet cortesese, mely csak a congres-
 susi képviselők által álland, f. évi május hó 1-én,
 mint alkotmányozó cortes Madridban oly czélból fog
 összejönni, hogy a köztársaságot szervezze.

2. Folyó évi ápril hó 10., 11., 12. és 13-án
 a felszigeten és az ahhoz tartozó részekben, vala-
 mint Portó-Ricsban az említett cortesbe választandó
 képviselők választása fog megejtetni.

3. A választások a már fennálló törvények
 értelmében vitetnek véghez, csak hogy a jelen törv.
 erejénél fogva minden spanyol, ki meghaladta a
 20 évet, a nagykorúsággal járó jogok élvezetében lép.

4. A mostani cortes egyesülve marad és mű-
 ködik, míg a rabszolgaság megszüntetéséről, a ten-
 gerészet szervezéséről és 50 önkényes zászlóalj ala-
 kitásáról szóló és függőben levő tvjavaslatok el nem
 intéztettek.

5. Mihelyt e tvjavaslatok megszavazva lesznek,
 a nemzetgyűlés saját kezéből egy bizottságot vá-
 lasztandó, mely azt képviselendő és az ülések felfüg-
 gesztetnek.

6. A bizottságnak a köztársaság kormányával
 szemben tanácsadó szerepe, de egyszersmind azon
 joga leendő, hogy szükség esetén a cortes egybe-
 hívja.

7. Az alkotmányozó cortes egybeülésekor e bi-
 zottság a jelen cortes kezébe teendő le hatalmát a
 kormány pedig az alkotmányozó gyűlés kezébe te-
 endi le megbízását.

8. A kormány felhatalmaztatik, hogy a válas-
 tási törvényben foglalt határidőket az ünnepnapok-
 nak is azokba foglalásával kiterjessze.

— Az angol alsóház f. hó 6-án kezdte meg az
 irlandi egyetemről szóló törvényjavaslat második fel-
 olvasását. A vitát Horsman képviselő nyitotta meg,
 ki a törvényjavaslat elleni észrevételeit főleg arra
 alapítá, hogy e billre nincs szükség. Tagadta azt,
 mintha Irland banokuk volna a katolikusoknak sé-
 relmekre a tanügy terén. Erősíté továbbá azt, hogy
 a törvényjavaslatban az egyetemi tudományosság fo-
 ka nagyon alászállitattik. A clerus és a laikusok
 közt egy harc fejlődött ki a tanügy kérdésében; a
 clerus üldözési rendszer segélyével kezébe igyekszik
 keríteni a tanügy teljes ellenőrzését, a laikusok ennek
 ellentállnak.

De mennyire elvesztené az angol szabadelvű
 párt Európa becsülését, ha az angol püspököknek oly
 tulsulyt engedne, melyet Európa egyik államában
 sem gyakorolnak! Gladstone, ugy látszik keresztlül
 akarja vinni a törvényjavaslatot, dacára a csaknem
 általános ellenszenvnek, melyet a házban és azon-
 kívül kellett a bill. Ez nem egyéb, mint a képví-
 selőház lealacsonyítása, melyet a ház az által fog
 visszatorolni, hogy elvetendi e törvényjavaslatot s
 így megmutatandja az országnak, hogy a házban oly
 szellem uralg, mely nem engedi meg egy miniszter-
 nek sem, hogy a törvényhozást megalázza és tagjai-
 nak függetlenségét megsemmisítse. Fortescue (ezelőtt
 főtítár Irland részére) támogatta a törvényjavasla-
 tot. Ellenben W. Johnston ugy tüntette fel a billt,
 mint az egyetemi oktatás korlátozását és a tudat-
 lanság előhaladását Irlandban.

Ezekből is kitűnik, hogy e törvényjavaslat sok
 nyugtalan éjt fog okozni a kormánynak, miután
 saját pártfelei részéről is oly heves megtámadások-
 nak van kitéve.

Nyolczadik közlemény

a „Székely pályadij“ ügyről.*

Csikszereda város tisztelt polgármesterétől m.
 Lázár Domokos úrtól ma kaptam a székely történet
 pályadij alapjára egy tetemes pénzküldeményt,
 mint azon érdemes hazánkfi fíradozásának s a ne-
 vezett város művelt lakói érdekeltiségének tiszteletre-
 méltó bizonyítékát.

Hálás köszönetem mellett ime közlöm a szép
 névsort: Lázár Domokos polgármester adott 5 frt,
 Vischer Conrád városkapitány 1 frt, dr. Molnár Jó-
 zsef 1 frt, idősb Potoczki Gergely 1 frt, Sándor
 László 2 frt, Kóvár József 40 kr, Bertalan főhad-
 nagy 1 frt, Győrfi Pető egy cs. kir. aranyat, Kó-
 ródi István 1 frt, Dáschbek Nándor 60 kr, Sprentz
 Pál 1 frt, Sprentz György 1 frt, Czibera József 1
 frt, Lukács János 1 frt, Szabó Istvánné 1 frt, Ha-
 ray Ferencz 1 frt, Haner 1 frt, Valaki 50 kr, La-
 katos Gergely 1 frt, Potoczki Péter 2 frt, Száva
 Antal 1 frt, Jakab Lukács 1 frt, N. N. 18 kr, J.
 Gerger 1 frt, Jenekovits Lukács 50 kr, Potoczki

* Kérlek a „Székely Hírlap“ „Erdély“ és „Nemere“
 t. szerveztői e közlemény átvételére.

J. E.

Kristóf 50 kr, ifj. Potoczki Gergely 1 frt, Aladár
 Antal 1 frt, Simon Ferencz 50 kr, Sárosi Mihály
 60 kr, Lőrincz Győző 50 kr, Szabó Antal 50 kr,
 Nuritsán Gergely 50*kr, Gál Elek 1 frt, Erős Elek
 1 fr, Gözsi Béla 1 frt, Damokos János 2 frt, Szent-
 péteri János 1 frt, Egy valaki 1 frt, Csizsér Károly
 2 frt, Miklósy József 1 frt, Gál Endre 1 frt, Nagy
 Sándor 1 frt, Szopos Endre 50 kr, Balló Márton
 50 kr dr. Melzer 1 frt, Csedő János 50 krt,
 Stkón Vince 60 kr, Zöld László 50 kr, Csekma
 Ádám 1 frt, Lungena 1 frt, Dózsa Gábor 1 frt,
 Erős Antal 50 kr, Balogh Elek 50 kr. Egy valaki
 20 kr, Lőrincz Ferencz 50 kr, tehát együtt az a-
 dany mai börzei értékét 5 frt 18 krba számítva 58
 frt, 26 kr.

Az én gyűjtőívemen e héten következő aláírások
 és fizetések történtek. Egy korábban aláíró öreg székely
 atyánkfi befizette 4 frt ígértét, egy más aláíró egy
 arany ígétét váltotta be, aláírtak újonnan: Szá-
 mosi János 1 aranyat, Kriza Gyula 3 frt, Betegh
 Sándor Szengyelből egy szép buzditó levél kísé-
 reben beküldött 5 frt, négy székely származásu ko-
 lozsvári polgár és lakos fizetett e szerint: id. Ba-
 rabás József 1 frt, Barabás Károly 1 frt, Barabás
 Lajos 1 frtos ezüst tallért, ifj. Barabás József 50
 kr, Elekes András 50 kr, Tamási József 50 kr,
 Vajna Sándor 1 frt; Szentiványi Gyula 2 frt, Hor-
 vath Kálmán 1 frt, Mikó Imre törvényszéki jegyző
 1 frt, Peterfi Domokos 1 frt, Kriza Kálmán 1 frt,
 Lukács Ferencz egykor országgyűlési követ most
 kolozsvári birtokos polgár azon nyilatkozattal adott
 5 frt, hogy örmények szerencsésének tartja, hogy ne-
 zete története megírásához legalább ennyivel járulhat;
 dr. Haller Károly 2 frt, Szigethi Sándor 1 frt, Berde
 Mózsza kétaranyat. Ágotba Elek egy aranyat, Kor-
 buly Gergely 5 frt.

Az újonnan adott 5 aranyat mai börzei érték.
 szerint 5 frt 18 krba, az egy forintos ezüst tal-
 lért 1 frt 8 krba számítva, ezek értéke és a bankó
 pénzbeli összes új gyűjtés tesz 108 frtot és 56 krt
 Ehez adva a korábban ígért de most befizetett ha-
 todik arany 5 frt 18 kr értékét, és egy most be-
 fizetett korábbi ígért összeget t. i. 4 frtot a ta-
 karékpénztárba tettem 117 forintot és 74 krt, a mit
 az eddigi betételekhez adva, az irt célra immár
 905 frt és 31 krt kamatozik. Ezen 905 frt 31 kr-
 hoz téve a mult alkalommal még befizetve nem volt
 s máig is benem fizetett 117 frt és 12 krt. vala-
 mint az új gyűjtésből fizetetlen maradt 3 frtot, az
 egész székely pályadij-alap ma tesz: 1025 frt 43 kr.

Az áldozók száma máig 304, tehát ennyi ér-
 telmes és buzgó honfi és leány öhajta és áldozik ar-
 ra, hogy a Székelynemzet Története meg
 írva legyen.

Az Isten áldja meg mindkét kezével, s adja
 ohajtásuk teljesítését,

Kolozsvárt, Martius 12-én 1873.

Jakab Elek.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, márt. 14. 1873.

— A belügyminiszterium tisztviselői me-
 len bucsuztak el Tóth Vilmostól. Zeyk Károly ál-
 lamtitkár mondá a bucsubeszédet, melyre a lelépett
 miniszter meghatóttan válaszolt, s aztán a személy-
 zetet bemutatá utodának; gr. Szapáry Gyulának.
 Szávay kormányelnök pedig bucsuebédet adott a vis-
 zszavonuló tiszteletre, kinél szintén volt a mult hé-
 ten bucsulakoma. Az utósón gr. Zichy Manó kedé-
 lyes rímekben köszönté fel Tóth Vilmost, ki már
 azóta nyitrai birtokán élvezi nyugalmát.

— Gizella főhercegnő pesti nász albuma első
 tervezetén némi módosítások történtek. Így a róka-
 vadászat jelenete — kiviteli nehézségek miatt — el-
 maradt, s e helyett a budai várkapolna képét festi
 Steindl tanár. A gödöllői vagy a budai hegvek va-
 lamely kedvelt pontja helyett pedig a besnyői ko-
 lostor választott és kivitelével Keleti Gusztáv bi-
 zatott meg. A cimlap és az emlékköltemény ékí-
 tési rajzait Höch építész készíti. A kötés kitűnően si-
 került rajza Rauscher mintarajztanodai tanár műve. A
 drága kövekkel stb. ékített kötés kivitelét Egger vá-
 lalta el.

— Fogarassi Mihály, erdélyi püspök önmaga
 a szászfalvi róm. kath. iskola felépítésére 100
 frtot adományozott.

— A kolozsvári ev. ref. egyházi ének-
 vasárnap e hó 16-án a belvárosi templomban fog-
 ja magát bemutatni. Városi polgártársaink sorából a
 csak rövid idő előtt alakult ifjú énekkar — mint
 halljuk — Tóth Tamás buzgó vezetése alatt, már
 is szép előhaladást tett. Részünkről tehát csak örül-
 ni tudunk: ha a minden szép és jóra fogékony po-
 gártársaink köréből sok ily szép vállalatot üdvözöl-
 hetünk.

— A Durett-néféle nőnevelő intézetben,
 Nyárádi Lajos vezetése alatt tegnap megkezdődött a
 tornázás. Jelenleg csak a bennlakók 14-en tornáz-
 hatnak, de bizton lehet remélni, hogy a várostól
 bejáró növendékek is mielőbb részt fognak venni
 az annyira nélkülözhetetlen nő-tornázásban. A tor-
 názás azért folyt a nevelő intézetben, mert ottan
 arra alkalmas hely van, s az igazgatónő a torná-
 zásért járuló díjt a torna-vivoda egyletnek megfi-
 zeti, nem csak, de a torna-tanárt is fíradozásáért
 külön díjban részesíti.

— A kolozsvári kir. tud. egyetem hallgató számára engedélyezett állami ösztöndíj államokra kihirdetett pályázat folytán, folyó évi május 2-án megtartandó szóbeli vizsgákra, mint a miniszteriumot képviselő biztos: Páll Sándor ur vezetett ki.

— A színházak az utóbbi időkben való gyér látogatása, mindenki előtt, ki a színház rendes látogatója, feltűnhetett. Ennek egyedüli oka a piacon felállított Begheer féle színház, hová a közönség tömegesen tölt. Ha Berghernek a színházi saison bevégezte előtt megengedett sátrát, a nemzeti színház rovására felütni, az még hagyján, de nem helyesíthető az intendatúrának azon eljárása, hogy Bergherrel — mint haljok — csak 5 frt díj fizetésében egyezett meg, akkor, midőn a tiszta jövedelem 10%-ja illetné jogosan a színházat. Ha a csekély 5 frtnyi díj fizetése való, akkor csakugyan ohajtánók, hogy az ily egyezségek jövőre nagyobb előrelátással köthessenek.

— A városi járdák készítésére nézve Eibe-shitz Lipot és Meyer József vállalkozók által benyújtott ajánlatot a szakbizottság már tárgyalta, s azt elfogadhatónak véleményezi, annyival is inkább, mivel egyfelől az anyag, melyből a vállalkozók a járdát készítenék t. i. a segésvári gránitkő tartósságra elég biztosítékot nyújt, másfelől pedig, mivel egy négyzetméter lerakással együtt való teljes elkészítését 28 frt és így minden eddigi vállalkozónál 5 ftal olcsóbbá igérik. A bizottmány egyszersmind 10,000 ftot ajánl még ez év folytán a járdák készítésére fordítani.

— Bak Lajos derék asztalosmesterünk a bécsi világkiállításra egy szekrényt készít, melyen Pétő melléke lesz kifaragva, még pedig oly fából, melyet eddigél sem az asztalos, sem az itteni szak tudósok meghatározni nem tudtak. A mellék egy cserlombon áll, alatta lant és kard, balra egy könyv, jobbra pedig egy papír, melyre e versek vannak kivésve: „Boldogtalan voltam, teljes életemben stb.” A haj, de különösen az ing és atilla oly mesterileg van kifaragva, hogy bámulatra ragad. E derék iparosunk munkája méltó a megtekintésre.

— Munkácsy Mihály már befejezte nagy magyar életképét: a „Csendzavarok”-at a bécsi világkiállítás számára. Kérlek azonban, hogy mielőtt Bécsbe küldené: állítsa ki Párisban is néhány napra. Az előkelő világból sokan nézték meg a műteremben is. Többi közt március 7-dikén délelőtt Joinville és Montpensier hercegek — egy száz Koberg góthai hercegével — látogattak meg képiónk párisi műtermét s nagy elismeréssel nézték kész és félig kész életképeit.

— A „Victoria” az utóbbi időben következő helyeken fizetett kisebb nagyobb károkat: Sopor, Veilen, Panyik, Szaplonca, Olasztelek, Szerdahely, Doboly, Ród, Enyed, Torja, Tatrang, Tasnád, Almás, Hidalmás, Seben, Szászfalva, Nagycsűr, Brassó, Ákos, Munda, Bács, Sulye, Kékes, Fogaras, Kövend, Bányabük; ezek közül egy eset 9000 frton felül, három 400 frton felül, két 300 frton felül, tíz 200 frton felül, egy 100 frton felül és négy 100 frton alól került a társaságnak.

A fizetések — mint szokásos e kitűnő szervezetű társaságunknál — azonnal és minden buzavonás nélkül eszközöltettek. Hogy e társaságunk híre mennyire elhatott tengeren túlra s szilárdasága mennyire becsültetik ott is, bizonyítja, hogy a londoni Crafton és társa világhírű cég a Victoriát is felszólította, hogy 6 millió forint értékű gyapjú-készlete stb. biztosításában a többi elsőrendű társaságokkal részt vegyen.

— A chignonokra úgy látszik jó idők járnak. Marcellisbe legközelebb 10.000 font haj érkezett, legnagyobb részt kínai nők fejről. A francia hölgyek most már örülnek és remélik, hogy ama íjsejtés, hogy tíz év múlva nem lesz elég haj a chignon által megrongált kopasz nőfejek betakarására, sohasem fog valósulni.

— A földművelés-, ipar- és kereskedelmi m. kir. ministerium három tonna rigai lenmagot küldött az erd. gazdasági egyletnek azon megfigyeléssel, hogy e mennyiség értelmes gazdák között ingyen kiosztandó, azon kötelezettséggel azonban, hogy a nyert vetőmag mennyiség az ősz folytán az egylet titkári hivatalhoz visszaszolgáltatandó lesz.

— Aircus Derssin, mely a télen Pesten tartott előadásokat, átmegy Budára, hol a tanács engedélyével a bombatérre állítja föl lovárdáját.

— Datti Adélt, midőn a szentpétervári olasz operában utósor énekelte tizennégyezer forint értékű gyémánt koronával ajándékozták meg, mely hét vad-rózsát ábrázol.

— Dr. Lucka, kitűnő író, és fűrdőorvos Marienbadban, közelebb üli meg 70-ik születés napját. Pályatársai s a Marienbadi lakók, valamint a Bécsben élő fűrdő orvosok és tudományos testületek, melyeknek az ünnepelt általános tisztelt tagja, nagy előkészületeket tesznek az ünnepély méltó megünnepelésére. Csaknem 40 évi orvosi működése alatt Lucka szóval és írásban igen jelentékenyen hatott a marienbadi fűrdők felvirágztatására.

— A közelebb elhunyt Bésán József jótköny végrendeletében az akadémiának oly feltétellel hagyott negyven ezer forintot, hogy időnként legalább ezer ftos pályadíjat tüsszön ki tudományos kérdésekre. A muzeumra hagyta értékes régiség és ritkaságtárat, hogy abból az igazgató válogassa ki a fentartani valót, a többi pedig adják el a budapesti szegények javára. A pesti vakok intézetére hagyott 6000 frtot, a vaczi süket-némák, intézetére 3000 frtot a pesti fi- és leány árvaháznak az evang. árvaháznak egyenként 5000 et, a Rókus kórháznak 3000-et. Duna Szekcsőn a kath. és szerb szerb templomnak s a két kápolnának egyforma részben négyezer frtot. Magmarad 250.000 frtnyi vagyonának felét pedig a pesti egyetem szegény tanulóinak segélyezésére, másik felét pedig vidéki iskolák ösztöndíjára (főtekintettel a nő tanítóokra) hagyá. S mindenhez hozzá tette, hogy miután nem hűség vezet, nevét ez alapítványoknál minél kevésbé említsék.

— Alexandrov orosz városban megrázó tragédia történt. Mult hó 11-én ugyanis egy ottani klubban táncmulatság rendeztetett, és egy bizonyos Iwanow nevezetű 27 éves fiatal ember, míg a tánc elkezdődött, a terem ajtajánál foglalt helyet. Midőn Subow kereskedő 18 éves fiatal leánya, táncosza karján előtte ejlett, revolveréből egy lövést irányzott a leányra. A szerencsétlen fájdalmasan felkiáltott, miszerint meg van sebesítve, és elsielt a végzetes helyről, hogy a hölgyeknél keressen oltalmat. Iwanow e pillanatban a terem közepére ment, s ott magára lött, minek következtében a padozatra bukkott. A vendégek, kik meg nem foghaták, mi történt, s azt hívék, hogy egy örült követett el magán öngyilkosságot, zavartan futkosának egymáson keresztül, s az általános zavarban semmi óv-intézkedések nem vétekett fogatban, Iwanow ellen. Ez nem sokára vissza nyerte erejét, s látván hogy áldozata még él, revolverrel kezében bo dogtalan áldozata felé sietett, s másodszor is Subow kisasszonyra lött, minek következtében az élettelenül hullott a földre. A tragedia hőse rögtön elfogatott és vizsgálat alá vonatott. A jegyzőkönyvből kiűnt, hogy Iwanow a leányt szerette, de a szülők beleegyezését meg nem nyerhetvén, elkeseredésében, határozta el magát a véres tetterre. Iwanow felüldüléséhez alapos remény van.

— Házasság. Nagy Imre, a nemzeti színház derék, fiatal tagja e hó 11-én tartá esküvőjét Benza Ida k. a.-nyal, a nemzeti színház jeles énekesnőjével. — Az egyházi szertartást a menyasszony házánál Feleki József ref. segédlelkész, a vőlegény gyermekkori egyik legjobb barátja végezté. Násznap volt a vőlegény részéről Paulay Ede, a nemzeti színház drámai rendezője, a menyasszony részéről a Benza család egy közel rokona. Az esküvő egész csendben tartott meg. A legközelebbi rokonokon és a szertartásnál szükséges tanúkon kívül csupán a menyasszony egyik bécsi barátja volt jelen. A fiatal lelkész Feleki Miklós színművész fia az esketésnél rövid és igen tartalomszerű beszéd kíséretében áldá meg a fiatal művészpárt Benza Ida, hogy férjével egy valláson legyen, az esküvő előtt a református hitre térjék át.

— Kövér emberek. A „Courrier des Etats unis” érdekesen írja le a „kövérek társaságá”-nak egyes kiváló példányait és bájait. A legkönnyebb táncos sulya volt a közelebb megtartott balon két mázsa tizenkét font. Voltak példányok, közelebb állva a négy mázshoz, mint a háromhoz. Henlejt (ki három mázsát és 67 fontot nyom), igen könnyed és kitartó táncosként emlegetik. A kövérek mind igen jó és bátor táncosok, kik a sorvadásal semmi szin alatt nem rémíthetők.

— Bernáth Gazsiáda. A „kis pipá”-ban egy kisebb társaság gyűlt össze, hol egyről másról beszélgetve, a beszéd tárgya egyik bajszatlan asztaltársnak sima álla lett, kinek hol ezt, hol ama szert ajánlották bajusza és szakála megőrzésére. Sok élcelés és ajánlás után Bernáth bátyánk szólalt meg, mondván, hogy ő tud erre szert, melynek valódiságáról Budán győződött meg egy sebész nevével. Ugyanis egy alkalommal a tudós nő egy bajszatlan egyéneknek adott ily hajnövesztőt egy szelencében, ki azt véletlenül a földre ejtvén, összezúzódott és kifolyt, s ime másnap a padló helyén haj nőtt, úgy hogy azóta mindennap meg kel borotválni a padlót, ha akarják, hogy tiszta legyen a szoba.

— Delavare állam Waldgape nevű helységében lakik az egyesült államok legidősebb embere a 115 éves Le Bare György, kiről egy statisztikus azt állítja, hogy gyermekei és rokonsága által az egyesült államok lakossága 12,270 lélek szaporodott.

— A Niagara vizesés mellett csatornát építenek az Erie és Ontario tavak összeköttetése, s mivel ez utóbbi tó vizükre szárazolyzva lábnnyira mélyebben fekszik az Erie tónál, a hajókat Lewistonnál a Day Horác newyorki mérnök által feltalált emelőgép fog le-és felemelni; eddig két nap volt szükséges ez ut megételére.

— Br. Fillenbaum Ferencz a szebeni kir. törvényszékhez előnként nevezetvén ki, Szerdahelyszéken közelebbi követválasztás lesz.

— Új gazdasági mű. Kodolányi Antal kivonatát készített dr. Drechsler Gusztávnak a göttingi gazdasági tanintézet igazgatójának pályá kosorozott művéből, „der landwirtschaftliche Pacht vertrag” mely mű kétségkívül a legjelesebb mű e téren s egészen új alapon akarja reformálni a bérleti viszonyokat.

— Az általános védkötelezettség Oroszországban. Pétervári lapok szerint a védelmi bizottság e törvényből már 181 szakaszt intézett ez. A hadseregben való szolgálat 15 évben van megállapítva és pedig 6 év tetteles szolgálatban, 9 év a tartalékban.

A tengerészetnél a szolgálat csak 9 évre terjed, 7 a hajón, 2 a tartalékban. Magasabb műveltséggel bíró, például egyetemet, zene-akadémiát végzett egyének csak másfél évi tetteles szolgálatra lesznek kötelezve, azonban 36 éves korukig a tartalékba soroztatnak, tizeast éves kortól huszonnégy éves korig egy fiatal embernek sem szabad elhagynia az országot. A távol vidékeken p. o. Turkesztánban stb. 9 évi szolgálati idő a reudes 15 évvel egyenlőnek vétetik.

— A Rákoczi-induló Teheranban. Messzebb ható consequentiája — írja a „P. N.” egyik levelezője — alig volt még a dualizmusnak, mint a melyről a napokban értesültem. Ugyanis monarchiánk követte a persa udvarnál, Dubsy gróf a külügyminiszterhez intézett jelentésében kimerítően leírja a fényes fogadtatást, melyben részesült s a többi közt kiemeli, hogy e fogadtatásnál feltűnt neki, mily pontosan veszik figyelembe a persa auctoritások a monarchia dualistikus szervezetét, a mennyiben mindenütt, a hol zeneszóval fogadták ő felsége küldötét, a Haydn-féle hymnuszon kívül a Radetzky és a Rákoczi induló képezte a katonai zene műsorát.

— Görögország egyik legnevezetesebb férfiát veszté mostanában, Trikupis Spiridiont. E férfiú, ki igen magas kort ért, már Kapodistrias elnök idejében miniszterelnök volt, Otto király alatt többször külügyminiszter, követ, senator stb. Az irodalomban a hellen szabadságharc története maradt tőle négy kötetben, mely műve 1857-ben Londonban jelent meg. Trikupis mondotta Missolonghiban lord Byron sirja fölött azt a szép beszédet. Temetésén mostan megjelent a király fényes kísérettel, a diplomatai testület, minden miniszter és tengeri náptmeg. Halotti beszédet föltette a templomban Zeimis, a sirnál Komonduros és Delijannis Tódor mondtak. Trikupis igen nemes jellem és hű hazafi volt.

— Édes fűtőanyag. Az amerikai „Moeró Castle” nevű gőzös nem rég Nyugat India és Uj-York között hajóközvén, roppant zivatart tört ki, mely néhány napig tartott. A gépész való fűtésre, szánt szén elfogyott s a kapitány azon tudatra jött, hogy hajója kétségtelenül elfog veszni, ha a gép megáll. Ezen szükségében azon mentő gondolata támadt, hogy nyers cukorból álló szállítmányát fűtőanyag-nak felhasználja. Megparancsolá tehát a fűtőknek, hogy a gépet cukorral hevítsék, még pedig úgy, hogy az édes fűtőanyag szénnel és fadarabokkal legyen vegyítve, melyeket szétzúzott butordarabok és mindenféle eszközökből állítottak elő. Az úgy felhasználó cukor a gépet kitűnően hevíté, csakhogy e fűtés kissé drága volt, az az nem kevesebb, mint ezer dollárba került.

— A zsebmetszőkre rosz kilátás várokozik a bécsi világkiállítás alatt. Az osztrák kormány ugyanis fölszólítást intézett a német birodalmi kancellari hivatalhoz az iránt: nem volna-e tanácsos valamennyi államból tapasztalt rendőröket küldeni a bécsi kiállításra oly célból, hogy azok a hazájukból érkező ismert zsebmetszőket, azonnal illő fogadtatásban részesítsék. A német birodalmi kancellari hivatal készséggel nyilatkozott e fölszólítás teljesítésére. — Valószínű, hogy a többi államok is követendik példáját.

KÖZGAZDASÁG.

Kimentatása											
a magyar keleti vasút üzleti bevételeinek.											
B e v é t e l e k											
Utasok száma		Pogyzás, gyors- és teherárak vámmázsa		szé- mlyekért fizetendő nyakért		Pogyzás gyors- és teherárakért		összesen			
1872	(házi vonal 35 arifid.)	22754	235-476	21734	49	1716	50	34468	39	6794	38
		21935	332-879	20386	77	1430	36	35641	39	68212	32
Jen. hóban		44749	465155	41691	26	3430	36	70110	38	116132	10
1873.		31737	282592	28062	86	1759	30	43060	65	72863	41
üz. v. 54 mft		36990	270081	34644	03	2090	16	44718	76	75602	06
Jan. hóban		68727	662373	60746	39	3850	06	87769	41	152306	36
összesen											
Pest, 1873. feb. 4-én											
A főigazgató ság											

Hivatalos.

Sz. 261 1873. (130) (2—3)
k. ü.

Hirdetmény.

A déézi kir. ügyészség részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a Deési kir. törvényszék börtönéhez 1873 július 1-től december végéig szükséges kő- és virág-olaj, nécsbél, fagygyertya, szappany, se rtés-zsir (csizma-kenőcs) szállítása, valamint a börtönhelyiségekben és a fogház felügyelő laká-
ban lévő kemenczék, kémények és kúr-
tók tisztítása írásbeli zárt ajánlatokkal
egybekapcsolt nyilvános árlejtés után
folyó 1873 év **április 17-én dél-
előtt 9 órakor** fog a déézi kir.
ügyészség irodájában kiadatni.

Az irt anyagszerek szállítására
vállalkozók kötelesek 10 frt o. é., a
kéményseprési munkálatokra vállalkozók
pedig 2 frt o. é. biztosítékot letenni,
illetőleg a zárt ajánlatokhoz mellékelni.

Írásbeli zárt ajánlatok csak az
árlejtésre kitűzött óráig fogadtatnak el
az ügyési irodában s ugyanott bete-
kinthetők az árlejtés alapját képező vál-
lati feltételek.

Az írásbeli ajánlatokban az ár
nem csak számmal, hanem betűvel is
kifejezendő s hozzá csatolandó a bánat-
pénz.

Deésen, 1873 mártius 5-én.
Deési H. János,
kir. ügyész.

Sz. 249. 1873. (129) (2—3)
Pályázat.

Kolozsmegye gyalujárás szolgál-
rája által az alább irt csoportozatok
szerint rendszeresített körjegyzői állo-
másokra pályázat nyitattik.

1. Szász-Lona, Sztolna, Oláh-Fe-
nes és Tottalu községekből álló cso-
portban 400 frt. évi fizetés, szállás és
irodai szolgatartással.

2. Szász-Fenes, Kolozs-Monostor
községekből álló csoportban 400 frt
évi fizetés, 60 frt. szálláspénz, 20 frt.
irodai általány, négy hosszú öl tűzifa
és 80 frt. szolga illetékkel.

3. Nagy-Kapus Kis-Kapus, Geszt-
rágy-Egerbegy, Gyerőfi Dongó és Gye-
rő-Vásárhely községekből álló csoport-
ban 600 frt. évi fizetés szállás és szol-
ga tartással.

Pályázni kívánók felhivatnak saját-
kezüleg irt és az 1871. évi XVIII-ik t.
cz. 74. 75. §-a kívánalmait szerint fel-
szerelt kérvényeiket **bezárólag f.
hó 30-ig** alóli szolgabíróhoz jut-
tatni.

Gyalu, 1873. márczius 9-én.
Pop Miklós,
szolgabíró.

769—1873. (118) (3—3)
Árlejtési hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. közmunka- és
közlekedési minisztérium 1872-ik évi de-
cember 18-ról 13.628 szám alatt kibocsá-
tott rendelete nyomán a gergő-tölgyesi
vesztégtintéznél marhaelkülönítés ezéjából
végrehajtandó építkezéseknek vállalat után
leendő biztosítására **jelen évi márczi-
us 31-én d. e. 9 óráig kezdve, a
tölgyesi vesztégtintézet igazgató-
ságának hivatali helyiségében**
nyilvános árlejtés fog tartatni.

Ezen árlejtés tárgyát következő épi-
tési munkák képezik:

1. Két 18° hosszúságú fészter, bekerített
marha-alkokkal, együtt **2224 ft 54 kr.**
2. Két őrház, belső felsze-
reléssel **1419 ft 98 kr.**
3. Egyistálló, 4 darab mar-
hára, két osztálylyal **607 ft 87 kr.**
Tehát az egész építési

összeg **4252 ft 39 kr.**
Mindhárom tételszám alattiaknak épi-
tési anyaga, pár köbölnyi s. áraz kőfal ki-
vételével, fenyőfából áll.

Főnn elősorolt munkálatok együttesen
fognak a legutányosabb és megbízható vál-
lalkozónak azonnal a helyszínen átadatni.

Vállalkozni kívánók a kiállítási ár 50%-
át bánatpénzül az árlejtő-bizottság kezébe
letenni tartoznak; a ki pedig vállalkozónak
marad, bánatpénzét a vállalat ár 70%-ra
kell hogy kiegészítse.

Szabályszerint készített s a megfele-
lő bánatpénzzel terhelt írásbeli zárt ajánla-
tok is benyújthatók, a szóbeli árlejtés meg-
kezdése előtt, **alóli mérnöki hiva-
talhoz**, hol a kitűzött hatánapig az épi-
tési terv, egység-ár és összesített költség-
számítások, valamint az árlejtési és részle-
tes építési feltételek megtekinthetők.

Sz. Udvarhely, 1873. márczius 3 án.
A m. kir. mérnöki hivatal.

Sz. 1214. 1873 (126) (3—3)

Hirdetmény.

Az 1870 évi XLII. törvénycikk
42 §. rendeletéhez képest ns. Tordamegye
képviselő bizottságának Tordán a me-
gyeházánál tartandó rendes közgyűlését
folyó évi **április 2-ára d. e. 10
órájára** tűzöm ki.

A közgyűlés tárgyai:

a) A múlt évi számadások meg-
vizsgálása;

b) törvények és felsőbb rendeletek
kihirdetése;
c) más törvényhatóságok átiratai és
d) keblt ügyek feletti intézkedé-
sek, s végre
e) a felső kerületi erdősz mérnö-
ki állomás választás utján betöltése.
Ezen rendes közgyűlésre a me-
gyei képviselő bizottsági tagokat tiszte-
lettel meghívom.

Tordán, 1873. márcz. 10-én.

Br. Kemény György m. p
főispán.

(127)

(2—3)

Gazdasági veteménymagvak.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tu-
domására hozni, hogy **gazdasági, vete-
mény- és virágmagvaim meg-
érkeztek** s különösen figyelmet érdemel-
nek a következők:

100 font 1 font

Valódi francia
Luczerna frt. 54 — 56 kr.
**Valódi olasz Lu-
czerna „ 48 — 50 „**
Burgundi répa
óriás „ 28 — 32 „
Angol fű mag „ 30 — 34 „
Akác „ 42 — 45 „
Bükköny kevés
zabbal, vékaja . . . 1 frt 80 kr.
Na jobb vételnél engedmény.

Mély tisztelettel:

Karvazy József
Kolozsvárt (a Törökhöz).

D i j a z v a

1867-ben Párisban

Fehér mell-szőrp ellen.
Nem gyógyszer
Mell bajok ellen.
Nem gyógyszer
Az 1858
december 7-ki cs. k. nyiltparancs
értelmében, 130/645 sz. a. hamisítás és utánzás
ellen védőbélyeg által óva

(499)

Probált háziszser.

(4—4)

Számos orvosi tekiétly által 17 év óta ajánlva idült köhögés, tartós rekedtség, nyálkáság,
számárhurut, nátha, gégeleob és tüdőgyulladás, állandó és idült mell- és tüdőhurut, vérkő,
vérpökés és fűdőkás ellen. (Lásd orvost. és gyak. orvos dr. Weinberger Rud. Bécsben:
„Krankheiten der Athmungsorgane“ Lipse, Braun Gusztávnál 1863.)
Valódi minőségben kapható Kolozsvárt **Binder Károly** Szentháromsághoz
czimzett gyógyszerárban bel-monostortecza a Redoute során.

Legnagyobb nyereményi valószínűség.

260 húzásra, ezek közül

13 főnyeremény 300.000 forintos,
2 főnyeremény 250.000 forintos,
2 főnyeremény 250.000 forintos,
7 főnyeremény 220.000 forintos,
5 főnyeremény 200.000 forintos,
8 főnyeremény 150.000 forintos,
2 főnyeremény 110.000 forintos,
és más számos 100.000, 60.000, 50.000, 40.000, 30.000 ftos stb. nyereményre
játszható egy részletjeggyel.

Játekársulatunk A. csoportozata

által, 18 rrszevő közt, 25 évnegyedes 7 frt részle fizetéssel.

Ezen kedvelt csoportozat magában foglalja

az Ausztriában létező összes állam- és magánkölesön-
sorsjegyeket,

melyek árfolyam szerinti előadásból befolyó összeg a részvevők közt teljes befizetés után
egyenlően felosztatik A törvényes bélyeg-illetékn ezen okmányért egyszer-mindenkorra
1 frt 30 kr.

Mindjárt az e-ő évnegyedes 7 frt részlet befizető-ével játszani
a következő sorshúzásra:

Hitel-sorsjegyekre,

április 1-jén, a **Budolf-sorsjegyekre** ugyanazon napon, az 1864-diki sors-
jegyekre április 15-én, a **Keglevich-sorsjegyekre** május 1-én stb. stb.

A legközelebbi húzásokra

ajánljuk játéktársulatunkat
20 darab hitelsorsjegyre, negyedéves részletekben 13 frtjával, vagy havi részlet tek-
ben 10 frtjával, bélyeg 2 frt 55 kr. **Húzás április 1-jén, főnyertes**
200.000 frt.

20 darab töröksorsjegyekre, havi részletekben 5 frtjával, bélyeg 99 kr. **Húzás**
április 1-jén, főnyertes 600.000 frank.

20 darab 100 frtos 1864-iki sorsjegyre, negyedéves részletekben 9 frtjával
vagy havi részletekben 6 frtjával, bélyeg 8 frt 55 kr.

20 darab 50 frtos 1864-iki sorsjegyre, negyedéves részletekben 5 frt, havi
részletekben 4 frt, bélyeg 99 kr. **Húzás április 15-én, főnyertes**
220.000 frt.

Részletleveleket

egyes sorsjegyekre és tetszés szerinti sorsjegy csoportozatokra, hol az első rész-
letbefizetésétől kezdve **egész egyedül minden nyereményre** játszhatni, eladunk
negyedéves és havi részletekben a legelőbb feltételek s a legelőnyösebb összeállítás mel-
lett.

Az osztrák hitelbank váltóirodája, előbb Fürst Ec,
Bécs, Stefansplatz Nr. 2.

(Utánnyomat nem díjazatik.) (124) (3—8)

Stein Jánosnál Kolozsvárt megjelent s átala mindent
magyarhoni könyvtárosnál megszerezhető:

A szabadság lantja.

Költemények az 1848—49-ki függetlenségi harc idejéből.

Szerkesztette **Botond.** Nagy nyolczadrét (300 lap.)

Ára fűzve 1 frt. Diszkötésben 1 frt 80 kr.

„Megint független és szabad vagy
Oh én imádtott, szép hazám!
Hol, hol van a szó, hol van a dal,
Mely elzenghesse igazán,
Hogy független és szabad vagy, én hazám!?”

Megvirradt a szabadság hajnala, a lég tiszta, visszatért honába a buj-
dosó, az alkotmányosság napja ragyog a tiszta egen, s lemosolyg az ör-
vendő földre, melyen boldog nép éldeli örömben napjait; rab ágya kópárnáiról
felkelt a beteg megszibadt gondolat, hogy szabadon megmondhassa, a mi
20 évi nyűg alatt kénytelen volt elhallgatni.—

Él magyar, áll Buda még,
A múlt csak példa legyen most.

Jelen könyv az 1848—49-ki szabadság és harci dalok kitűnően rendezett
legteljesebb gyűjteménye.

R o v á s.

I. Csernáton.

Irta Berzenczey László.

Tartalom:

I. Csernátoni Benkő Póli.— II. Csernátoni Cseh Imre.— III. Cserná-
toni (Cseh) Lajos. IV. Irányi Dániel képviselő urnak.— V. Miért nem ir
Kossuth?

Ára 50 krajczár.

NYILT JELENTÉS

Maros-Vásárhely szabad királyi város polgármestere,

Borosnyai Pál urhoz.

Irta Berzenczei László.

Ára 30 kr.

A törvényszéki orvostudomány gyakorlati kézikönyve,

különös tekintettel a legújabb szabályrendeletekre,
orvosok, jogtudók és tanulók számára. Irta dr. GROSZ LAJOS,
az országos közegészségi tanács rendes tagja és jegyzője; m. k. államvasúti
igazgató főorvos; egyetemi m. tanár; a budapesti kir. orvos-egylet, a m. k.
természettud. társulat, a bécsi cs. k. állat-növénytan, az alsórajnai természet-
orvostani, a német törvényszéki lélektani tudományos egylet tagja.

Ára 3 frt 60 kr.

Telekkönyvi oktató.

Irta ÜRMÖSI BOLDIZSÁR FERENCZ,

erdélyi m. kir. telekkönyvi igazgató.

MÁSODIK JAVITOTT KIADÁS.

Ára 80 kr.

Fontos!

A
**községi közigazgatás,
vagyonkezelés és számadások
kézikönyve.**

Tekintettel a jegyzői szigorlatokra.

Irta **TILL ANTAL.**

II. Kiadás.

Kapható: Stein János erdélyi
Museum-egyleti könyvkereskedésében
Kolozsvárt.

Fontos!

Magyar önügyvéd

vagyis elméleti és gyakorlati tanácsadó és utmutató a polgári életben
leginkább előforduló jogügyletek elintézésére, továbbá az államfő, az állam-
kormány, s a közigazgatási és bírói hatóságoknál ügyvédi segély nélkül be-
nyújtható mindennemű folyamodványok, kérvények, panaszok, felebbezések,
valamint a jogügyleteket tárgyzó magán-okiratok és beadványok fogalmazá-
sára és szerkesztésére vonatkozólag több százra menő magyar és német szó-
vegü iromány-példával ellátva. Minden osztálybeli honpolgárok használatára.
Irta **TÓTH LAJOS** köz- és váltóügyvéd, Pestmegye volt tiszti főügyésze.

Harmadik, egészen átdolgozott s az időközben hatályba lépett újabb és
legújabb hazai törvények alapján kiegészített és jelentékenyen bővített kiadás.
Ára 2 frt 40 kr.